Modele odpowiedzi do arkusza Próbnej Matury z OPERONEM

Historia
Poziom rozszerzony

Listopad 2008

Zadanie	Oczekiwane odpowiedzi	Zasady przyznawania punktów	Punkty za zadanie
1.	a) Koloseum, Rzym, b) Rekonstrukcja przedstawia widok miasta po I w. n.e.	a) 1 pkt za pełną odpowiedź, b) 1 pkt	2
2.	a) Amenhotep IV Echnaton (wystarczy podać Amenhotep IV lub Echnaton), b) Demostenes, c) Marek Aureliusz	1 pkt za wszystkie poprawne wpisy	1
3.	a) Podziału dokonano w 843 r. w Verdun, b) A. Królestwo Zachodniofrankijskie, B. Królestwo Italii, (można uznć – Italia), C. Królestwo Wschodniofrankijskie	a) 1 pkt za pełną odpowiedź, b) 1 pkt za poprawne wpisanie trzech nazw	2
4.	a) B, III, b) A, II, c) D, I, d) C, V, e) E, IV	1 pkt za poprawne przyporządkowanie dat do wszystkich przywilejów i 1 pkt za poprawne przyporządkowanie postanowień do wszystkich przywilejów	2
5.	Np.: Dualizm gospodarczy wystąpił w Europie od XVI w., kiedy nastąpił podział Europy na dwie strefy gospodarcze, których granica przebiegała mniej więcej na Łabie. Na wschód od tej rzeki następowała refeudalizacja stosunków gospodarczych, zaś na zachód defeudalizacja. Na zachód od Łaby następował stosunkowo szybki rozwój stosunków wczesnokapitalistycznych, w których chłopi zamiast obciążeń rentami naturalnymi byli oczynszowywani. Zaowocowało to m.in. stosowaniem w rolnictwie intensywnych metod produkcji, które dawały lepsze plony, a zatem wyższe zyski dla chłopów. Na wschodzie zaś, gdzie dominowała renta odrobkowa zwana pańszczyzną, prowadzono gospodarkę ekstensywną, w której powiększanie plonów odbywało się poprzez zwiększanie areałów ziemi uprawnej i wzrost nakładów pracy chłopów.	1 pkt za zawarcie w wypowiedzi poprawnego okresu, 2 pkt za poprawne opisanie dualizmu z użyciem wszystkich poleconych terminów lub 1 pkt za użycie dwóch terminów	3
6.	a) Córka Zygmunta Starego, Katarzyna Jagiellonka wyszła za władcę Szwecji z rodu Wazów Jana III, a z ich związku urodził się Zygmunt III Waza, król Polski i przez pewien czas także Szwecji, b) Skutkiem politycznym objęcia przez Wazów polskiego tronu było zaangażowanie polityczne i militarne Polski w spór o koronę Szwecji oraz o ziemie oderwane od Szwecji (Estonia), a przyłączone do Polski przez Zygmunta III Wazę (można uznać odpowiedź: wciągnięcie Rzeczpospolitej w długotrwałe wojny ze Szwecją).	a) 1 pkt, b) 1 pkt	2

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie	Oczekiwane odpowiedzi	Zasady przyznawania punktów	Punkty za zadanie
7.	Rewolucja w Anglii 1642–1648 (można uznać: wojna domowa w Anglii w latach 1642–1648)	1 pkt za pełny tytuł	1
8.	a) prawda, b) fałsz, c) fałsz	1 pkt za poprawne oznaczenie wszystkich stwierdzeń	1
9.	a) konstytucja lipcowa (lub: konstytucja 1952 r., konstytucja PRL), b) konstytucja marcowa (lub konstytucja 1921 r.), c) Konstytucja 3 maja, d) konstytucja kwietniowa (lub konstytucja 1935 r.)	2 pkt za poprawne podanie nazw wszystkich konstytucji lub 1 pkt za podanie nazw trzech konstytucji	2
10.	Powstanie styczniowe 1863–1864	1 pkt za pełną odpowiedź	1
11.	a) Vincent van Gogh, b) Marcel Duchamp, c) Andy Warhol	1 pkt za poprawne podpisanie wszystkich dzieł	1
12.	Ocena ucznia może być subiektywna, musi jednak odpowiadać realiom historycznym oraz być uzasadniona poprawnymi merytorycznie argumentami.	1 pkt za sformułowanie oceny i 1 pkt za poprawną argumentację	2
13.	Do opisywanych w źródle wydarzeń doszło w czerwcu 1956 r. w Poznaniu. Ocena racji premiera Cyrankiewicza sformułowana przez ucznia może być subiektywna, musi jednak odpowiadać realiom historycznym i być uzasadniona poprawnymi merytorycznie argumentami.	1 pkt za podanie miesiąca, roku i miasta w którym działy się opisywane wydarzenia, 1 pkt za sformułowanie oceny i jej uzasadnienie	2
14.	Powodem ogłoszenia rezolucji było ograniczanie przez władze PRL swobody twórczej artystów, czego wyrazem był zakaz wystawiania „Dziadów” w reżyserii K. Dejmka. ZLP w swojej rezolucji wzywał do przywrócenia w Polsce swobody twórczej.	1 pkt za pełną odpowiedź	1
15.	W Warszawie doszło do protestów studenckich w obronie relegowanych studentów i zamieszek wywołanych wtargnięciem na teren Uniwersytetu Warszawskiego oddziałów milicji i ORMO. „Bananowa młodzież” to negatywne (pogardliwe) określenie nadane przez władze młodzieży, która miała jakoby dostęp do towarów uważanych powszechnie za luksusowe (np. banany). Młodzież ta, zdaniem władz zamiast docenić swoją komfortową sytuację (możliwość uczenia się, a nie obowiązek pracy), z nudów rozrabiała.	1 pkt za określenie wydarzeń i ich przyczyn i 1 pkt za wyjaśnienie znaczenia terminu „bananowa młodzież”	2
16.	Do opisywanych w wierszu wydarzeń doszło w grudniu 1970 r. w Trójmieście na skutek ogłoszenia przez władze PRL podwyżek cen żywności w okresie przedświątecznym. Doszło do strajków i manifestacji, a przeciwko strajkującym stoczniowcom Gdańska i Gdyni władze skierowały milicję i wojsko. Żołnierze otworzyli ogień do robotników, były ofiary śmiertelne. Przez określenie „krwawy Kociołek” można rozumieć, iż wicepremier PRL Stanisław Kociołek był odpowiedzialny za rozlew krwi w Trójmieście.	1 pkt za podanie przyczyn i opisu zajść oraz 1 pkt za wyjaśnienie zwrotu	2

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie	Oczekiwane odpowiedzi	Zasady przyznawania punktów	Punkty za zadanie
17.	Powodem wybuchu była kolejna podwyżka cen artykułów żywnościowych ogłoszona przez władze PRL. Represjami były: aresztowania, bicie przy rozpędzaniu demonstracji, wyrzucanie z pracy, wymuszanie zeznań torturami, wyroki więzienia. Apel ogłosił Komitet Obrony Robotników.	1 pkt za pełną odpowiedź	1
18.	Ograniczenie w poruszaniu się, wprowadzenie tzw. godziny milicyjnej, konieczność uzyskania zezwoleń na organizowanie zgromadzeń, imprez, zakaz strajków, cenzura przesyłek pocztowych i rozmów telefonicznych, kary za upowszechnianie wiadomości godzących w spokój publiczny. Internowanie polegało na zatrzymaniu bez wyroku sądu na nieokreślony czas każdego, który ukończył 17 rok życia, kogo uznano za osobę łamiącą dekret o stanie wojennym.	1 pkt za opisanie zmian wprowadzonych stanem wojennym i 1 pkt za zdefiniowanie internowania	2

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

19. Zadanie rozszerzonej odpowiedzi (20 pkt)

Temat I: Scharakteryzuj sposoby, jakimi Polacy w XIX w. próbowali odzyskać niepodległość.
(przewidywany czas na rozwiązanie: ok. 60 min)

Kryteria szczegółowe dla poszczególnych poziomów	Punkty
poziom I: Zdający poprawnie umieścił temat w czasie i przestrzeni. Podał jedynie kilka informacji świadczących o tym, że zrozumiał temat, bez wskazywania związków między nimi, podał również kilka nie zawsze uporządkowanych przykładów obrazujących walkę Polaków o niepodległość.	1–5
poziom II: Zdający uwzględnił podstawową faktografię (np. powstania polskie w XIX w. praca u podstaw). Wykazał się rozumowaniem historycznym: podał niektóre przyczyny i skutki, dostrzegł podstawowe etapy, umieścił je poprawnie w czasie i podjął próbę ich omówienia. W uproszczonej formie przedstawił charakterystykę przyjmowanych postaw. Wykazał się znajomością terminologii potrzebnej do odpowiedniej prezentacji tematu.	6–10
poziom III: Zdający dokonał trafnej selekcji faktów, scharakteryzował proces na wybranych przykładach w ujęciu dynamicznym, zwrócił uwagę na najważniejsze jego etapy i uwzględnił wewnętrzne cezury. Dostrzegł złożoność procesu, podjął próbę powiązania aspektów politycznych z gospodarczymi, kulturowymi i ideologicznymi, odnotowując kontekst międzynarodowy. Podjął próbę oceny omawianego procesu.	11–15
poziom IV: Zdający w pełni scharakteryzował omawiany proces, ukazał różne jego aspekty i sformułował wnioski. Dokonał własnej oceny sposobów walki Polaków o niepodległość.	16–20

Temat II: Na wybranych przykładach scharakteryzuj proces budzenia się świadomości narodowej społeczeństw XIX-wiecznej Europy. (przewidywany czas na rozwiązanie: ok. 60 min)

Kryteria szczegółowe dla poszczególnych poziomów	**Punkty**
poziom I: Zdający poprawnie umieścił temat w czasie i przestrzeni. Podał jedynie kilka informacji świadczących o tym, że zrozumiał temat, bez wskazywania związków między nimi, podał również kilka nie zawsze uporządkowanych przykładów obrazujących budzenie świadomości narodowej w XIX-wiecznej Europie.	1–5
poziom II: Zdający uwzględnił podstawową faktografię (np. Wiosna Ludów, zjednoczenie Niemiec i Włoch, walka narodów bałkańskich); wykazał się rozumowaniem historycznym: podał niektóre przyczyny i skutki, dostrzegł podstawowe etapy, umieścił je poprawnie w czasie i podjął próbę ich omówienia. W uproszczonej formie przedstawił charakterystykę rodzących się poglądów. Wykazał się znajomością terminologii potrzebnej do odpowiedniej prezentacji tematu.	6–10
poziom III: Zdający dokonał trafnej selekcji faktów, scharakteryzował proces na wybranych przykładach w ujęciu dynamicznym, zwrócił uwagę na najważniejsze jego etapy i uwzględnił wewnętrzne cezury. Dostrzegł złożoność procesu, podjął próbę powiązania aspektów politycznych z gospodarczymi, kulturowymi i ideologicznymi, odnotowując kontekst międzynarodowy. Podjął próbę oceny omawianego procesu.	11–15
poziom IV: Zdający w pełni scharakteryzował omawiany proces, ukazał różne jego aspekty i sformułował wnioski. Dokonał własnej oceny szans i zagrozeń wynikających z budzenia się nacjonalizmów w XIX-wiecznej Europie. Powołał się na literaturę i uwzględnił oceny historiografii.	16–20

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl